

Správa o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2022

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Príčiny a výskyt povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2022..	2
2.1 Meteorologické príčiny povodní.....	2
2.2. Hydrologická situácia a výskyt povodní.....	4
3. Zistené nedostatky a návrhy opatrení na odstránenie zistených nedostatkov	16
4. Celkové zhodnotenie obdobia prvého polroka 2022	18
5. Prehľad výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových zabezpečovacích a povodňových záchranných prác, peňažných náhrad a povodňových škôd	21
5.1 Výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác.....	21
5.2 Výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác.....	21
5.3 Vyhodnotenie nároku na peňažnú náhradu	22
5.4 Vyhodnotenie povodňových škôd	23

1. Úvod

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky predkladajú na rokovanie vlády Slovenskej republiky Správu o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2022 (ďalej len „správa“) na základe § 19 ods. 11 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred povodňami“). Vláda Slovenskej republiky schválila Správu o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od júla do konca decembra 2021 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 360 z 26. mája 2022.

V správe sú spracované podklady, ktoré vychádzajú zo správ orgánov vykonávajúcich ochranu pred povodňami a Slovenského hydrometeorologického ústavu, z konkrétnych povodňových situácií na území Slovenskej republiky počas prvej polovice roka 2022, a teda nezahŕňajú všetky príčiny povodní. Ďalšie príčiny povodní sú vyhodnocované v rámci spracovania Predbežného hodnotenia povodňového rizika a Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky, ktorý je dostupný na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

2. Príčiny a výskyt povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2022

V sledovanom období boli povodňami zasiahnuté 4 kraje Slovenska a to Nitriansky, Trenčiansky, Prešovský a Žilinský kraj. Najviac boli postihnuté okresy Prešov, Myjava, Považská Bystrica a medzi najviac zasiahnuté obce patrili Rokycany, Domaniža a mesto Myjava.

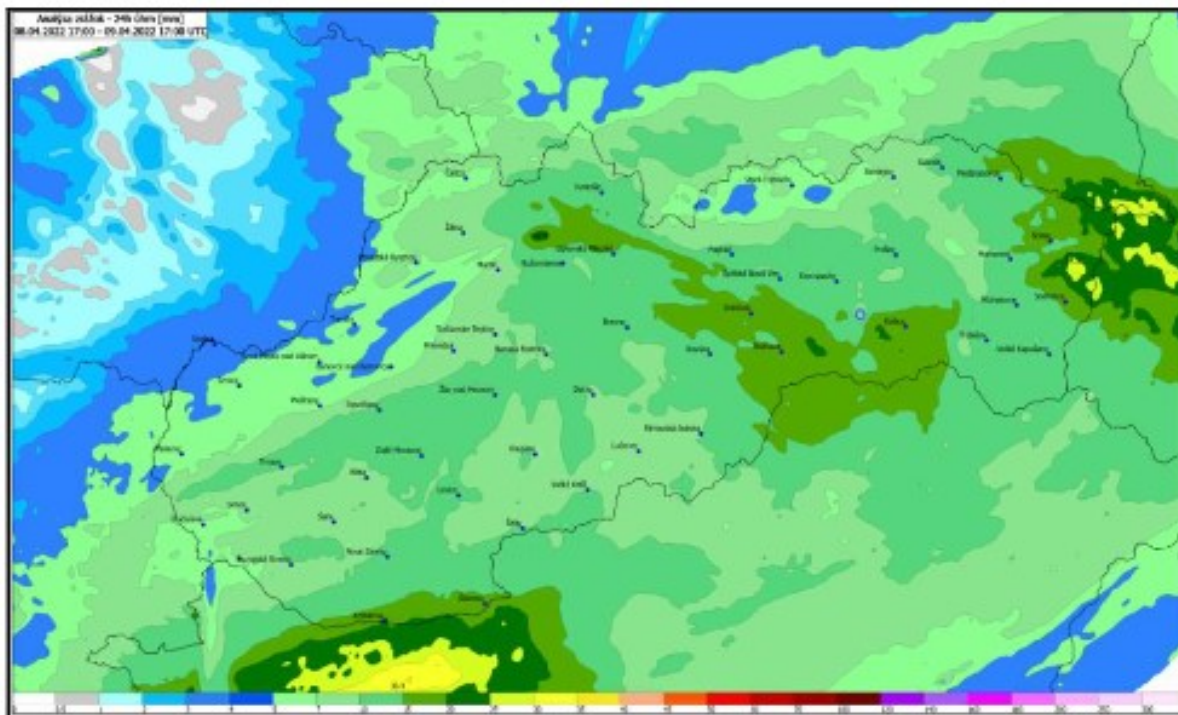
2.1 Meteorologické príčiny povodní

Výrazné oteplenie v prvých dňoch roku 2022, ktoré bolo sprevádzané tekutými zrážkami, zapríčinilo rýchle topenie snehovej pokrývky a práve odtok vody zo snehu spôsobil vznik povodňových situácií. Podobná meteorologická a hydrologická situácia sa zopakovala aj v polovici februára. Príčinami vzniku povodňových situácií bolo opäť oteplenie, tekuté zrážky a hlavne topenie snehovej pokrývky.

Posledný marcový deň na počasie u nás malo vplyv frontálne rozhranie spojené s hlbokou a rozsiahlou tlakovou nížou, ktorá sa formovala nad Talianskom a okolím. Spomínané frontálne rozhranie prinieslo na prelome marca a apríla po dlhom období sucha na územie Slovenska výdatné zrážky. V roku 2022 išlo o prvú najvýraznejšiu zrážkovú situáciu. V priebehu posledného marcového dňa bolo ukončené obdobie nedostatku atmosférických zrážok, ktoré trvalo viac týždňov. Na väčšine územia spadlo 15-40 mm, na východe ojedinele aj viac, zväčša vo forme dažďa. Zrážky, ktoré spadli 31.03.2022 a 01.04.2022 boli také výdatné, že boli porovnateľné s aprílovými priemernými mesačnými úhrnmi zrážok. Krajný východ patril medzi oblasti, kde boli v rámci Slovenska zaznamenané najvyššie úhrny zrážok. Na väčšine územia Slovenska tak došlo k zmierneniu sucha, ktoré silnelo najmä v predchádzajúcich týždňoch. Na hydrologickú situáciu však mala významný vplyv aj snehová

pokrývka, ktorá sa ešte nachádzala vo vyšších nadmorských výškach na našom území a hlavne na území západnej Ukrajiny. Existujúca snehová pokrývka sa vplyvom teplého počasia začala topiť a spôsobila na vodných tokoch vzostup vodných hladín aj s dosiahnutím SPA.

Obr. 1: Úhrny zrážok na Slovensku za 24 hodín (od 08.04.2022 o 17:00 hod. do 09.04.2022 o 17:00 hod. UTC) (zdroj: SHMÚ, 2022)

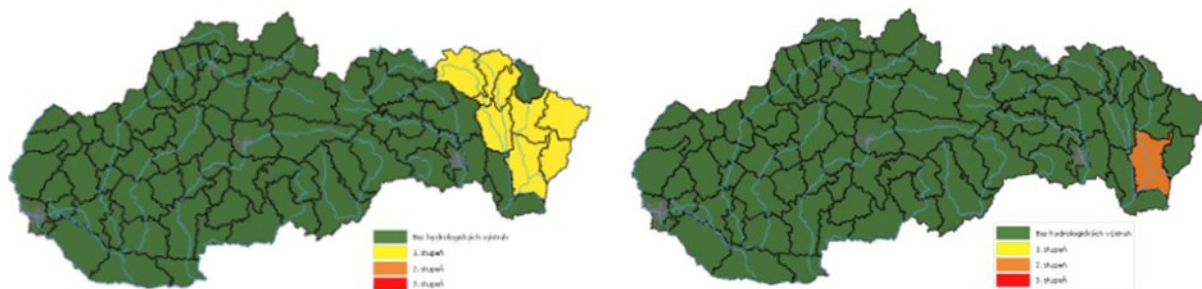

Tab. 1: Mesačný úhrn atmosférických zrážok na Slovensku v 1. polroku 2022 (zdroj: SHMÚ, 2022)

Povodie	Mesačný úhrn na povodia v 1. polroku 2022 (mm)					
	január	február	marec	apríl	máj	jún
Poprad a Dunajec	56	58	38	52	30	50
Morava	23	24	12	26	60	66
Nitra	28	54	17	40	44	61
Dunaj	12	23	20	31	43	78
Váh	55	62	23	50	41	61
Hron	33	57	28	52	39	40
Ipeľ	11	30	23	51	34	33
Slaná	12	20	30	61	28	29
Hornád	21	24	35	45	28	36
Bodva	11	13	38	56	18	31
Bodrog	42	37	38	48	19	35

2.2 Hydrologická situácia a výskyt povodní

Obr. 2: Hydrologické výstrahy I. stupňa na povodeň z topiaceho sa snehu a dažďa vydané 17.02.2022 o 21:30 h. (vľavo) a hydrologická výstraha II. stupňa na povodeň z topiaceho sa snehu a dažďa vydaná 20.02.2022 o 18:30 h. (vpravo) (zdroj: SHMÚ, 2022)

Povodie Moravy

Január

V prvej dekáde januára boli na Morave zaznamenané vzostupy hladiny z topenia snehu a dažďa bez dosiahnutia SPA. Neskôr bola hladina v poklese až ustálená. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol január podnormálny, na prítokoch Moravy až výrazne podnormálny.

Február

V prvej dekáde februára bola na Morave zaznamenaná ustálenosť vodnej hladiny, neskôr opakované vzostupy z topenia snehu a hlavne dažďa, bez dosiahnutia SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol február na Morave podnormálny, na jej prítokoch až suchý.

Marec

Na tokoch v povodí Moravy prevládala ustálenosť pri nízkych vodných stavoch, bez dosiahnutia SPA. V polovici mesiaca, vplyvom manipulácie na VD Nové Mlýny, bol prechodný vzostup na strednom a dolnom úseku Moravy. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol marec na Morave suchý, na prítokoch Moravy takisto suchý, v povodí Myjavy až extrémne suchý.

Apríl

Na tokoch v povodí Moravy prevládala ustálenosť pri nízkych vodných stavoch, bez dosiahnutia SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl na Morave suchý, na prítokoch Moravy taktiež suchý.

Máj

Na Morave pokračovala tendencia poklesu s prechodnými vzostupmi v prvej a poslednej dekáde mesiaca bez dosiahnutia SPA. Na jej prítokoch boli zaznamenané len prechodné

vzostupy z búrok. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj na Morave suchý, na prítokoch Moravy takisto suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 05.05.2022 obec Pernek - po búrke prišlo k vybreženiu miestneho potoka.
- 08.05.2022 obec Turá lúka - miestna časť Myjavy - po búrke prišlo k vybreženiu vodného toku Myjava, vyhlásený III. SPA, lokálna povodeň.

Jún

Na Morave pokračovala naďalej tendencia poklesu s prechodným miernym vzostupom v prvej dekáde mesiaca bez dosiahnutia SPA. Na jej prítokoch boli zaznamenané len prechodné vzostupy z búrok bez dosiahnutia SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún na Morave suchý, na prítokoch Moravy výrazne podnormálny až suchý, na Myjave a jej prítokoch bol jún výrazne podnormálnym až extrémne suchým mesiacom.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 16.06.2022 obec Dojč - po búrke o 19:36 h. prišlo k vybreženiu Dolinského potoka od parku pri Holých po Hoštáky, pričom zasiahnutá bola cesta III/1165, časť Uličiek a priekopa smerom na Šajdíkové Humence.

Povodie Dunaja

Január

V januári neboli na Dunaji zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Vodná hladina mala na začiatku januára, z predchádzajúceho vzostupu posledného mesiaca roku 2021, klesajúcu, neskôr mierne klesajúcu tendenciu, od cca polovice mesiaca bola vodná hladina ustálená. Január na Dunaji bol z hľadiska vodnosti normálny.

Február

Hladina Dunaja mala na začiatku mesiaca ustálenú tendenciu, neskôr stúpala vplyvom topenia snehu a dažďa. Hladina nedosiahla SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac normálny.

Marec

Hladina Dunaja bola počas mesiaca prevažne ustálená, bez dosiahnutia SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol celý mesiac na Dunaji podnormálny.

Apríl

V prvej dekáde apríla bol zaznamenaný vzostup hladiny Dunaja vplyvom dažďových zrážok a topenia snehových zásob. Neskôr bola hladina Dunaja počas mesiaca prevažne ustálená, bez dosiahnutia SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl podnormálny.

Máj

Hladina Dunaja mala počas mesiaca mierne stúpajúcu tendenciu s výraznejším vzostupom v polovici tretej dekády, ktorý bol spôsobený dažďovými zrážkami a topením snehových zásob vo vysokých polohách. Nebol dosiahnutý SPA. Ku koncu mája došlo na Dunaji k výraznému poklesu vodnej hladiny. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj podnormálny.

Jún

Na začiatku mesiaca mala hladina Dunaja ustálenú tendenciu, už v druhej polovici prvej dekády sa na nej vyskytli nevýrazné stúpnutia, ktoré boli dôsledkom výdatnejších zrážok v povodí. Neskôr bola hladina Dunaja v poklese, prípadne mala ustálenú tendenciu. Nebol dosiahnutý SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún podnormálny.

Povodie Váhu (bez Nitry)

Január

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli hladiny prevažne ustálené až v miernom poklese s prechodnými vzostupmi z topenia snehu a dažďa. I. SPA sme zaznamenali na začiatku mesiaca na niektorých tokoch v povodí Oravy a Kysuce. Na mnohých tokoch sa vyskytovali ľadové úkazy, ktoré vzdúvali vodné hladiny. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac extrémne vodný (východ) až suchý (juhozápad). Na prítokoch dolného Váhu boli hladiny prevažne ustálené s prechodnými vzostupmi z topenia snehu a dažďa, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac podnormálny až suchý.

Február

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli hladiny prevažne ustálené až v miernom poklese s prechodnými vzostupmi z topenia snehu a dažďa. I. – III. SPA boli zaznamenané na začiatku druhej polovice mesiaca na niektorých tokoch v povodí Oravy, Turca, Kysuce, Rajčanky a niektorých tokoch v povodí stredného Váhu. Na viacerých tokoch sa vyskytovali ľadové úkazy, ktoré vzdúvali vodné hladiny. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac extrémne vodný až suchý (juhozápad).

Na prítokoch dolného Váhu boli hladiny prevažne ustálené s prechodnými vzostupmi z topenia snehu a dažďa, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac výrazne podnormálny až suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 17.02.2022 obec Párnica, okres Dolný Kubín – povodeň. V dôsledku intenzívneho dažďa došlo v obci k zaplaveniu miestnych a štátnych komunikácií, záhrad a dvorov rodinných domov, polí a upchatiu priepustov a vpustov. Starosta obce vyhlásil mimoriadnu situáciu;
- 17.02.2022 obec Švošov, okres Ružomberok – povodeň. Vplyvom zrážkovej činnosti a topiaceho sa snehu došlo v obci k povodni. Starosta obce vyhlásil dňa III. SPA;
- 17.02.2022 obec Stankovany, okres Ružomberok – povodeň. Vplyvom zrážkovej činnosti a topiaceho sa snehu došlo v obci k povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA;
- 18.02.2022 obec Moškovec, okres Turčianske Teplice – povodeň: Vplyvom zrážkovej činnosti a topiaceho sa snehu došlo v obci k povodni. V obci bol vyhlásený II. SPA;
- 18.02.2022 obec Blažov, okres Turčianske Teplice – povodeň: Vplyvom zrážkovej činnosti a topiaceho sa snehu došlo v obci k povodni. V obci bol vyhlásený II. SPA;
- 21.02.2022 mesto Ilava, okres Ilava – povodeň. Dňa 21.02.2022 z dôvodu dažďových zrážok a poruche na čerpadlách došlo k zaplaveniu železničného podjazdu do lokality Sihot' v Ilave. Primátor mesta vyhlásil mimoriadnu situáciu.

Marec

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli hladiny prevažne ustálené až v miernom poklese, v druhej polovici mesiaca v miernom vzostupe až vzostupe z topenia snehu, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac normálny až extrémne suchý (juhozápad). Na prítokoch dolného Váhu boli hladiny prevažne ustálené, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac suchý, na malokarpatských prítokoch až extrémne suchý.

Apríl

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli hladiny na začiatku mesiaca v miernom vzostupe až vzostupe z topenia snehu a dažďa, neskôr prevažne ustálené až v miernom poklese. I. SPA sme zaznamenali na Bielom Váhu vo Východnej. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac normálny až extrémne suchý (juhozápad). Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl suchý, na malokarpatských prítokoch až extrémne suchý.

Máj

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli hladiny prevažne ustálené až v miernom poklese, na tokoch tečúcich z Tatier v miernom vzostupe z topenia snehu, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac normálny až extrémne suchý (juhozápad). Na prítokoch dolného Váhu boli hladiny prevažne ustálené, s prechodnými vzostupmi z búrok, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov tu bol apríl suchý, na malokarpatských prítokoch až extrémne suchý.

Jún

Na tokoch v povodí horného a stredného Váhu boli na konci prvej a poslednej dekády zaznamenané vzostupy hladín z búrok. I. SPA bol zaznamenaný na dvoch vodomerných staniaciach. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac podnormálny až extrémne suchý (juhozápad). Na prítokoch dolného Váhu boli hladiny v júni prevažne ustálené, s prechodnými vzostupmi z búrok, bez SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl suchý, na malokarpatských prítokoch až extrémne suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 09.06.2022 obec Rudina, okres Kysucké Nové Mesto – prívalová povodeň. Vplyvom prívalového dažďa došlo v obci k prívalovej povodni. Starostka obce vyhlásila III. SPA.
- 09.06.2022 obec Rudinka, okres Kysucké Nové Mesto – prívalová povodeň. Vplyvom prívalového dažďa došlo v obci k prívalovej povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA.
- 09.06.2022 obec Hôrky, okres Žilina – prívalová povodeň. Vplyvom prívalového dažďa došlo v obci k prívalovej povodni. Starostka obce vyhlásila III. SPA.
- 09.06.2022 obec Divinka - Lalinok, okres Žilina – prívalová povodeň. Vplyvom prívalového dažďa došlo v obci k prívalovej povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA.
- 09.06.2022 mesto Žilina, časť Vranie, okres Žilina – prívalová povodeň. Vplyvom prívalového dažďa došlo v meste Žilina – mestskej časti Vranie k prívalovej povodni. Primátor mesta vyhlásil III. SPA.
- 16.06.2022 Obec Zákopčie, okres Čadca – prívalová povodeň. Zaznamenané rozvodnenie a vybreženie miestneho potoka a zaplavenie územia obce u Holých, u Kordišov, u Didka, Ústredie, u Tarabov. Vznikli len materiálne škody: boli

zatopené záhrady, dvory, pivnice rodinných domov, poškodená cesta, zatrhnutý breh potoka. Starosta obce vyhlásil mimoriadnu situáciu.

- 20.06.2022 obec Zákopčie, okres Čadca – privalová povodeň. Vplyvom privalových dažďov došlo k rozvodneniu miestneho vodného toku, vybreženiu potoka a k zaplaveniu územia obce u Holých, u Kordišov, u Didka, Ústredie, u Tarabov. Vzniknuté materiálne škody - zatopené záhrady, dvory, pivnice rodinných domov, poškodená cesta, zatrhnutý breh potoka. Starosta obce vyhlásil II. SPA.

Povodie Nitry

Január

V povodí Nitry neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Hladiny tokov boli ustálené až v miernom poklese s nevýraznými vzostupnými epizódami spôsobenými topením snehu, kladnými teplotami vzduchu a dažďovými zrážkami s úhrnmi do 10 mm. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v hornej časti povodia prevažne výrazne podnormálny až podnormálny, v dolnej časti normálny.

Február

V povodí Nitry boli zaznamenané výrazné prechodné vzostupy hladín na tokoch z dažďa a topenia snehu aj s dosiahnutím a prekročením I. SPA v hornej časti povodia, hlavne 07.02.2022 a 17.02.2022. Kulminačné prietoky dosiahli hodnotu <1 až 1-ročných maximálnych prietokov, v Nitrianskom Rudne na Nitrici 1 až 2-ročného maximálneho prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v hornej časti povodia prevažne výrazne nadnormálny až vodný, na Žitave normálny až podnormálny. V dolnej časti povodia Nitry normálny až suchý.

Marec

V povodí Nitry neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Hladiny tokov boli ustálené. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v pramennej časti Nitry a v hornej ľavostrannej časti podnormálny, na zvyšku povodia, vrátane Žitavy, prevažne suchý až extrémne suchý.

Apríl

V povodí Nitry sa vyskytli prechodné vzostupy hladín z dažďa, najmä 08.04. - 09.04.2022, s dosiahnutím a prekročením I. SPA v Handlovej na Handlovke. Vodnosť neprekračovala hodnotu 1-ročných prietokov. Hladiny tokov boli vo zvyšku mesiaca prevažne ustálené, prípadne v miernom poklese z nevýrazných vzostupov. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac na tokoch v povodí suchý až výrazne podnormálny, na Handlovke podnormálny.

Máj

V povodí Nitry neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Hladiny tokov boli ustálené až v miernom poklese s prechodnými vzostupmi z búrok v prvej dekáde mája. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v pramennej časti Nitry a Žitavy normálny. V hornej časti povodia výrazne podnormálny až suchý. V dolnej časti povodia Nitry výrazne podnormálny.

Jún

V povodí Nitry neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Hladiny tokov boli ustálené až v miernom poklese s prechodnými vzostupmi z búrok, hlavne v prvej dekáde júna. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v pramennej časti Nitry a Žitavy podnormálny, v hornej časti povodia výrazne podnormálny až suchý. V dolnej časti povodia Nitry výrazne podnormálny až extrémne suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 09.06.2022 obec Alekšince, okres Nitra – privalová povodeň. Vplyvom privalového dažďa došlo v obci k privalovej povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA;
- 09.06.2022 obec Belá, okres Nové Zámky – privalová povodeň. Vplyvom privalového dažďa došlo v obci k privalovej povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA;
- 09.06.2022 obec Dubník, okres Nové Zámky – privalová povodeň. Vplyvom privalového dažďa došlo v obci k privalovej povodni. Starosta obce vyhlásil III. SPA.

Povodie Hrona

Január

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona podnormálny až normálny.

Február

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona výrazne podnormálny až normálny.

Marec

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona extrémne suchý (ovplyvnené manipulácia na rieke Slatina vo Zvolene) až výrazne podnormálny. Jarný odtok na prítokoch horného Hrona (z oblasti Nízkych Tatier, Slovenského rudohoria, Veľkej Fatry a Kremnických vrchov) začal v tretej dekáde marca, kedy počasiu dominovalo stabilné slnečné počasie a kladné teploty vzduchu počas dňa.

Apríl

Výdatné zrážky na prelome marca a apríla urýchlili topenie snehovej pokrývky od stredných horských polôh v Slovenskom rudohorí, Nízkych Tatrách, Veľkej Fatre a Kremnických vrchoch. Kombinácia topenia snehu a tekutých zrážok zvýšili vodné stavy na pravostranných prítokoch horného Hrona, čo spôsobilo prekročenie I. SPA v stanici Mýto pod Ďumbierom na vodnom toku Štiavnička počas 01.04. – 03.04.2022. Po ustatí zrážkovej činnosti a ochladení sa situácia upokojila a hladiny na nízkotatranských prítokoch prešli v priebehu 03.04.2022 do postupného poklesu. Rovnaká povodňová situácia z topenia snehu a dažďa na pravostrannom prítoku horného Hrona – Štiavnička sa konala 09.04.2022 a 10.04.2022. Po nočných tekutých zrážkach bol dopoludnia 09.04.2022 dosiahnutý I. SPA v Mýte pod Ďumbierom, ktorý pretrval do nasledujúceho dňa.

Zaujímavosťou mesiaca bolo, že sa prechodne nepatrná snehová pokrývka vytvorila 03.04.2022 nadránom aj v nížinách a pahorkatinách v povodí Hrona, ale v priebehu dňa sa úplne rozpustila okrem horských oblastí stredného Slovenska. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona výrazne podnormálny (ovplyvnené manipuláciami na Slatine) až normálny.

Máj

Počas celého mesiaca na tokoch prevládala ustálenosť až mierny pokles vodných hladín. Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona suchý až podnormálny.

Jún

Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Hrona suchý až výrazne podnormálny. Júnovému počasiu v povodí dominovali bezzrážkové epizódy výnimočne prerušované búrkovými epizódami s lokálne výdatnými úhrnmi.

Povodie Ipľa

Január

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa výrazne podnormálny až normálny.

Február

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa suchý.

Marec

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa extrémne suchý.

Apríl

Zaujímavosťou mesiaca bolo, že sa prechodne nepatrná snehová pokrývka vytvorila 03.04.2022 nadránom aj v Juhoslovenskej kotline a v pohoriach a kotlinách Slovenského stredohoria, ale v priebehu dňa sa úplne rozpustila okrem horských oblastí Slovenského rudohoria. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa výrazne podnormálny.

Máj

Počas celého mesiaca na tokoch prevládala ustálenosť až mierny pokles vodných hladín. Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa suchý.

Jún

Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Ipľa extrémne suchý. Júnovému počasiu v povodí dominovali bezzrážkové epizódy výnimočne prerušované búrkovými epizódami s lokálne výdatnými úhrnmi.

Povodie Slanej

Január

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej podnormálny až nadnormálny, ale vodnosť bola ovplyvnená výskytom ľadových úkazov na viacerých úsekoch tokov.

Február

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej výrazne podnormálny až normálny.

Marec

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej suchý.

Apríl

Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej výrazne podnormálny až podnormálny. Výdatné zrážky na prelome marca a apríla urýchlili topenie snehovej pokrývky od stredných horských polôh v Slovenskom rudohorí, Nízkych Tatrách, Veľkej Fatre a Kremnických vrchoch.

Máj

Počas celého mesiaca na tokoch prevládala ustálenosť až mierny pokles vodných hladín. Na monitorovaných tokoch nebol zaznamenaný žiadny SPA. Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej výrazne podnormálny až normálny (ovplyvnené prevodom vody z povodia Hnilca do povodia Slanej).

Jún

Podľa zhodnotenia priemerných mesačných prietokov bol mesiac v povodí Slanej suchý až výrazne podnormálny. Júnovému počasiu v povodí dominovali bezzrážkové epizódy výnimočne prerušované búrkovými epizódami s lokálne výdatnými úhrnmi.

Povodie Hornádu

Január

V januári v povodí Hornádu neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín, ktorých priebeh bol počas väčšej časti mesiaca ovplyvňovaný ľadovými úkazmi (ľadová triešť, dnový ľad, ľad pri brehu). Ľadové úkazy spôsobovali vzdúvanie hladín (vzostup) pri ustálenom prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol január v hornej časti povodia normálny až výrazne vodný, v dolnej časti povodia normálny až podnormálny.

Február

Vo februári neboli v povodí Hornádu zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol február v hornej časti povodia normálny až podnormálny, v dolnej časti povodia podnormálny až výrazne podnormálny, v povodí Hnilca výrazne podnormálny.

Marec

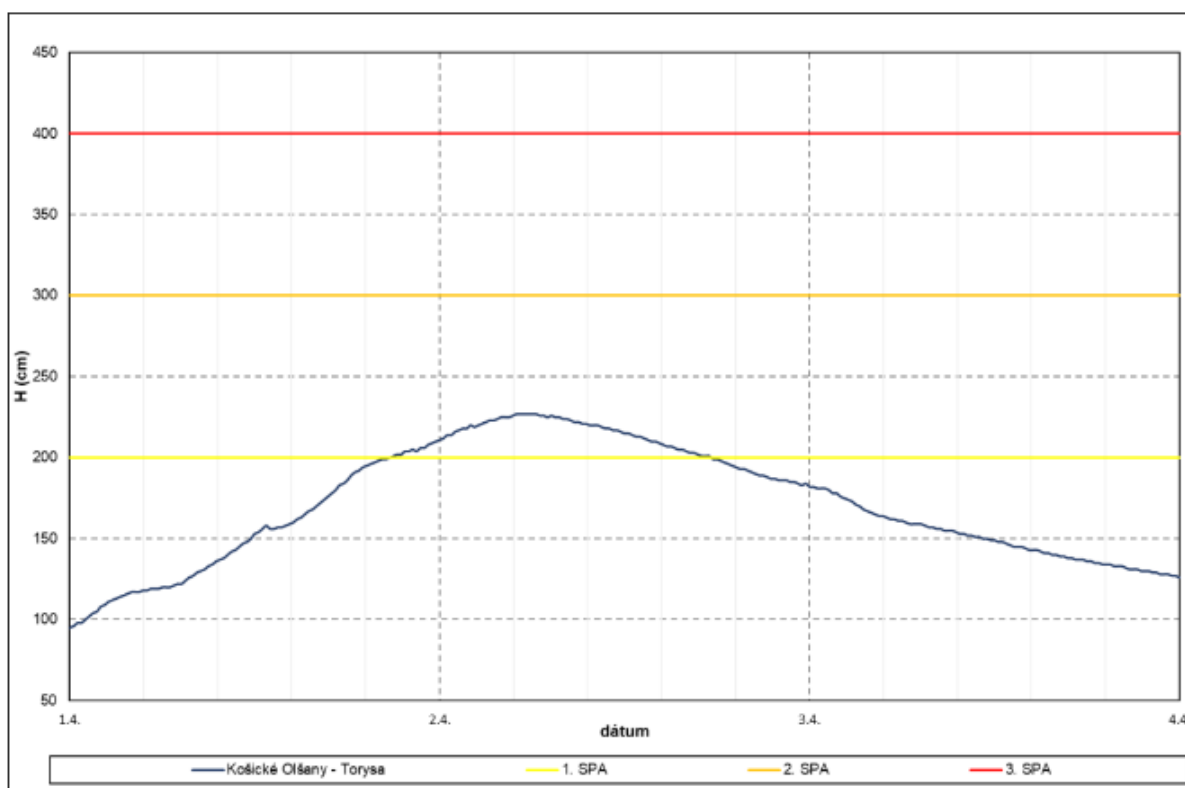
V marci neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol marec výrazne podnormálny až suchý, v povodí Hnilca a v dolnej časti povodia Hornádu extrémne suchý.

Apríl

Dážď v kombinácii s topiacim sa snehom, nachádzajúcim sa vo vyšších horských polohách nad 900 m n. m., spôsobili vzostup vodných hladín na tokoch v povodí Hornádu. Toky začali stúpať v noci z 31.03.2022 na 01.04.2022. Vo vodomernej stanici Košické Oľšany na toku Torysa bol prekročený I. SPA. Vodná hladina kulminovala nasledujúci deň v skorých ranných hodinách a kulminačný prietok bol nižší ako je hodnota 1-ročného maximálneho prietoku.

Ďalšie výdatné zrážky sa vyskytli v závere prvej dekády mesiaca, vďaka čomu bolo zaznamenané krátkodobé prekročenie I. SPA vo vodomernej stanici Stratená na toku Hniliec. Kulminačný prietok bol nižší ako je hodnota 1-ročného maximálneho prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl v hornej časti povodia Hornádu podnormálny, inde výrazne podnormálny až suchý.

Obr. 3.: Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Košické Oľšany na toku Torysa, apríl 2022
(zdroj SHMÚ, 2022)

Máj

V máji neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín, v prvej dekáde mája s prechodnými vzostupmi z búrok. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj v hornej časti povodia Hornádu a Hnilca normálny až podnormálny, inde výrazne podnormálny až suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 05.05.2022 obec Bertotovce, okres Prešov – privalová povodeň, búrka s prudkým dažďom spôsobila vybreženie Škurcovského potoka, zaplavené záhrady, dvory, rodinné domy, poškodenie miestnej komunikácie, starosta obce vyhlásil III. SPA;
- 07.05.2022 obec Suchá Dolina, okres Prešov, - privalová povodeň, búrka, prietž mračen spôsobila vybreženie miestneho potoka, starostka obce vyhlásila III. SPA;

- 07.05.2022 obec Sedlice, okres Prešov - prívalová povodeň, zaplavené miestne komunikácie, starosta obce vyhlásil III. SPA.

Jún

V júni neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún suchý až extrémne suchý.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 09.06.2022 obec Sedlice, okres Prešov - prívalová povodeň, zaplavené miestne komunikácie nánosmi bahna, upchaté priepusty, starosta obce vyhlásil III. SPA

Povodie Bodvy

Január

V januári neboli v povodí Bodvy zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín, ktorých priebeh bol na niektorých tokoch ovplyvňovaný ľadovými úkazmi (ľadová triešť, dnový ľad, ľad pri brehu). Ľadové úkazy spôsobovali vzdúvanie hladín (vzostup) pri ustálenom prietoku.

Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol január výrazne podnormálny.

Február

Vo februári neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol február suchý až extrémne suchý, podnormálny.

Marec

V marci neboli v povodí Bodvy zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol marec suchý až extrémne suchý.

Apríl

V apríli neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl suchý až extrémne suchý.

Máj

V máji neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj suchý až extrémne suchý.

Jún

V júni v povodí Bodvy neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún extrémne suchý.

Povodie Bodrogu

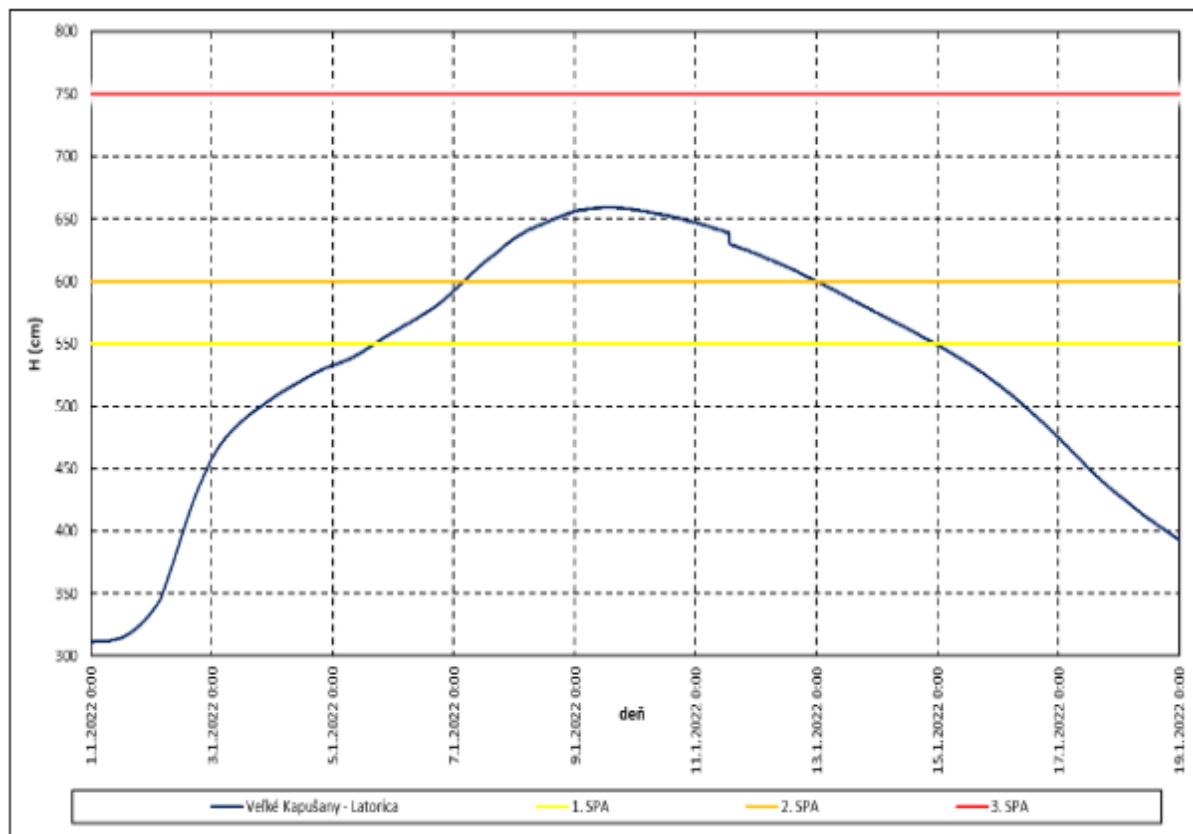
Január

Oteplenie na začiatku roka spôsobilo topenie snehovej pokrývky na našom území a na území západnej Ukrajiny, ktoré v kombinácii s tekutými zrážkami bolo príčinou postupného vzostupu vodných hladín v celom povodí Bodrogu v dňoch 01.01.2022 a 02.01.2022. V hornej časti povodia Bodrogu toky zareagovali miernym vzostupom, v dolnej časti povodia výraznejším. Vo vodomernej stanici Bardejovská Dlhá Lúka na toku Kamenec bol 01.01.2022 dosiahnutý I. SPA. Latorica vo Veľkých Kapušanoch začala stúpať tiež 01.01.2022 poobede, pričom I. SPA bol prekročený 05.01.2022 a hladina kulminovala 09.01.2022 na úrovni II. SPA. Vysoké vodné stavy na Latorici boli spôsobené topením snehovej pokrývky v pohoriach západnej Ukrajiny a SPA sa vo vodomernej stanici Veľké Kapušany udržal do 14.01.2022. Na konci prvej dekády mesiaca sa v hornej časti povodia, koncom mesiaca aj v dolnej časti povodia, na tokoch začali tvoriť ľadové úkazy (ľadová triešť, dnový ľad, ľad pri brehu, zámrz), ktoré silneli a spôsobovali vzdúvanie hladín (vzostup) pri ustálenom prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol január na tokoch nadnormálny až výrazne vodný.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 02.01.2022 obec Zborov, okres Bardejov – povodeň z topenia snehu, vybreženie Bieleho potoka, zatopenie miestnej komunikácie, starosta obce vyhlásil III. SPA

Obr. 4.: Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Veľké Kapušany na toku Latorica, január 2022 (zdroj SHMÚ, 2022)

Február

V polovici mesiaca postupoval cez naše územie rozpadávajúci sa zvlnený studený front, ktorý priniesol na naše územie prehánky, ojedinele aj búrky sprevádzané výdatnými zrážkami a silným vetrom. Oteplenie, dážď, topiaci sa sneh a ustupujúce ľadové úkazy na tokoch spôsobili vzostup vodných hladín. Na tokoch v hornej časti povodia Bodrogu boli dosiahnuté I. SPA. Hladiny kulminovali 17.02.2022 a kulminačné prietoky boli nižšie ako je hodnota 1-ročného maximálneho prietoku. Vysoké vodné stavy na Latorici a Uhu boli spôsobené tekutými zrážkami a topením snehovej pokrývky v pohoriach západnej Ukrajiny. Vodná hladina v Lekárovciach na Uhu kulminovala 18.02.2022 pri I. SPA a vo Veľkých Kapušanoch na Latorici 22.02.2022 pri II. SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol február na tokoch normálny až nadnormálny.

Marec

V marci neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Hladiny tokov Latorica, Bodrog a dolný Laborec boli do polovice mesiaca v poklese, na ostatných tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol marec výrazne podnormálny až suchý, miestami až extrémne suchý.

Apríl

Príčinou povodňovej situácie v apríli v povodí Bodrogu boli predovšetkým výdatné zrážky v kombinácii s topiacim sa snehom, nachádzajúcim sa vo vyšších horských polohách nad 900 m n. m. na našom území a hlavne na území západnej Ukrajiny. Na všetkých tokoch v povodí došlo v noci z 31.03.2022 na 01.04.2022 k vzostupom vodných hladín. Výraznejšie vzostupy boli zaznamenané na Laborci, Roňave, Uhu, Latorici a Bodrogu. I. SPA bol dosiahnutý v šiestich vodomerných staniách. Vo Veľkých Kapušanoch na toku Latorica a v Ižkovicach na toku Laborec bol dosiahnutý II. SPA. Na Latorici bol II. SPA dosiahnutý opakovaně a vodná hladina sa tu do 18.04.2022 udržala na úrovni SPA. Vo vodomernej stanici Lekárovce na toku Uh bol dosiahnutý III. SPA. Kulminačné prietoky na väčšine tokov v povodí Bodrogu boli nižšie ako je hodnota 1-ročného maximálneho prietoku, resp. boli na úrovni 1-ročného maximálneho prietoku. Na tokoch Okna a Uh boli kulminačné prietoky na úrovni 2-ročného maximálneho prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl na tokoch v povodí Ondavy a Tople podnormálny až výrazne podnormálny, v povodí horného Laborca a v dolnej časti povodia Bodrogu normálny až nadnormálny, na Uhu výrazne vodný.

Informácie z denných situačných správ SVK-ERCC:

- 05.04.2022 obec Dúbravka, okres Snina – povodeň z topenia snehu a z dažďa, starosta obce vyhlásil II. SPA

Máj

V máji v povodí Bodrogu neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín, v prvej dekáde mája s prechodnými vzostupmi z búrok. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj väčšinou výrazne podnormálny až suchý, ojedinele extrémne suchý. Na Latorici bol mesiac podnormálny.

Jún

V júni neboli v povodí Bodrogu zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún suchý až extrémne suchý.

Povodie Popradu a Dunajca

Január

V januári v povodí Popradu a Dunajca neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín, ktorých priebeh bol skoro počas celého mesiaca ovplyvňovaný ľadovými úkazmi (ľadová triešť, dnový ľad, ľad pri brehu). Ľadové úkazy spôsobovali vzdúvanie hladín (vzostup) pri ustálenom prietoku. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol január v povodí Popradu a Dunajca normálny až nadnormálny. Vodnosť bola ovplyvnená výskytom ľadových úkazov.

Február

Vo februári neboli v povodí Popradu a Dunajca zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol február v povodí Popradu a Dunajca normálny až nadnormálny. Vodnosť bola ovplyvnená výskytom ľadových úkazov.

Marec

V marci neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol marec podnormálny až výrazne podnormálny.

Apríl

V apríli v povodí Popradu a Dunajca neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol apríl na Dunajci podnormálny, v povodí Popradu normálny až podnormálny.

Máj

V máji neboli v povodí Popradu a Dunajca zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol máj na Dunajci podnormálny až suchý, v povodí Popradu normálny až podnormálny, ojedinele výrazne podnormálny.

Jún

V júni v povodí Popradu a Dunajca neboli zaznamenané povodňové situácie s dosiahnutím SPA. Na tokoch prevládala ustálenosť vodných hladín. Na základe hodnotenia priemerných mesačných prietokov bol jún na Dunajci výrazne podnormálny až extrémne suchý, v povodí Popradu podnormálny až suchý.

3. Zistené nedostatky a návrhy opatrení na odstránenie zistených nedostatkov

Počas povodní v spracovanom období od januára do konca júna 2022 bolo na základe podkladov poskytnutých orgánmi vykonávajúcimi ochranu pred povodňami v povodňami zasiahnutých oblastiach zistených viacero nedostatkov:

- nedodržiavanie ustanovenia § 30 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) – „*vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných*

pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovaniu vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia“,

- nepostačujúca údržba vodných tokov, horských bystrín (v úsekoch s umiestneným potrubím) a brehových porastov ich správcami hlásená zo strany obcí,
- zanesenie korýt vodných tokov, zanesenie dažďovej kanalizácie, sťažené podmienky pre záchranné práce v noci,
- nepostačujúca, znefunkčnená či absentujúca sieť rigolov, priekop, priepustov a dažďovej kanalizácie na odvádzanie vôd z povrchového odtoku hlásená zo strany obcí,
- výškové osadenie mostných telies (prietokná kapacita, upchaté priepusty pod cestami, zanesené odvodňovacie rigoly),
- oneskorené informácie o vyhlásení a odvolaní SPA v mnohých prípadoch žiadne nahlasovanie vyhlásenia a následného odvolania povodňovej aktivity príslušnými povodňovými komisiami obcí, resp. miest správcovi vodných tokov a povodia.

Na základe identifikovaných nedostatkov sú orgánmi ochrany pred povodňami navrhované nasledovné opatrenia na ich odstránenie:

- zabezpečiť pre plynulý odtok prečistenie cestných priekop, priepustov a odvodňovacích kanálov najmä v intravilánoch obcí,
- zabezpečiť prietoknosť korýt vodných tokov ich pravidelnou údržbou (odstraňovanie prekážok, čistenie korýt od nánosov), pri súčasnom plnení environmentálnych cieľov čl. 4.7 rámcovej smernice o vode (dosiahnutie dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchových vôd). V chránených územiach pri údržbe tokov zabezpečiť súlad s príslušným stupňom ochrany a zabezpečiť uplatňovanie postupu podľa č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (§ 6 ods. 5 a 6 zákona).
- pri lesohospodárskej a poľnohospodárskej činnosti realizovať opatrenia na zamedzenie eróznej činnosti, urýchlenia povrchového odtoku a odplavovania humóznej vrstvy, resp. drevnej hmoty (obsiať problematické úseky poľnohospodárskej pôdy husto siatymi obilninami alebo krmovinami, vykonávať orbu po vrstevniciach, zakladať TTP, obnovovať medze, realizovať vodozádržné opatrenia, vysádzať stanovištne vhodné pôvodné druhy drevín s melioračnou funkciou, zriaďovať lesy s funkciou ochrany pôdy alebo vodoochrannou funkciou),
- dôsledne vykonávať povodňové prehliadky vodných tokov a vodných stavieb zasiahnutých povodňou,
- vykonávať kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich z právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami.

Ďalšími opatreniami, ktoré neboli identifikované v podkladoch okresných úradov v sídle krajov, platia však všeobecne, sú:

- dodržiavať ustanovenia § 20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov,
- identifikovať a realizovať preventívne prírode blízke protipovodňové opatrenia (napr. podpora prirodzeného tlmivého rozliatia povodní v nive a spomaľovanie ich postupu, ochrana a obnova inundačných území, sprietočňovanie riečnych ramien, odstraňovanie povodňových prekážok a i.),

- zabezpečiť odstránenie nelegálnych stavieb, skládok odpadu, resp. iných materiálov z koryt tokov, pobrežných pozemkov alebo inundácií brániacich odtoku vody alebo tvoriacich prekážky v korytách,
- v spolupráci s orgánmi a organizáciami v oblasti ochrany prírody a krajiny metodické usmernenie, školenie a environmentálna výchova zameraná na okresné úrady a obce ohľadom zváženia vhodnosti niektorých klasických protipovodňových opatrení (bagrovanie, zásahy do koryta a inundačného územia, iné protipovodňové opatrenia), informácia o iných možnostiach výberu alternatívnych riešení a typoch prírode blízkych opatrení;
- obnova mokradí, navrhovanie a realizácia opatrení na spomalenie odtoku z povodia (na vodných tokoch i mimo nich), „predlžovanie“ vodných tokov pomocou umožnenia prirodzeného meandrovania (napr. odstránením betónového opevnenia), otvárania mŕtvych ramien, zabezpečenia ich prietochnosti a obnovy funkčnej inundácie najmä v nížinách.

4. Celkové zhodnotenie obdobia prvého polroka 2022

V zmysle zákona o ochrane pred povodňami boli počas vzniku povodňových situácií vyhlásené SPA príslušnými orgánmi v povodňou zasiahnutých oblastiach, boli zvolané príslušné povodňové komisie a vykonávaná hliadková služba.

Správca vodných tokov monitoroval v teréne situáciu na vodných tokoch a VS. Sledoval vývoj hydrologickej situácie na povodňou zasiahnutých úsekoch. Po vyhlásení III., resp. II. SPA začal realizovať povodňové zabezpečovacie práce v súlade s § 17 zákona o ochrane pred povodňami. Povodňové záchranné práce vykonávali predovšetkým občania postihnutých obcí v spolupráci s príslušníkmi jednotiek základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a príslušníkmi obecných hasičských útvarov/obecných hasičských zborov. Povodňové komisie obcí počas trvania III. SPA až do odvolania II. SPA venovali trvalú pozornosť riešeniu vzniknutej situácie v postihnutých obciach. Povodňová situácia v sledovanom období preukázala včasnú, rýchlu a odbornú reakciu na vzniknuté mimoriadne udalosti nielen profesionálnych pracovníkov, ale najmä starostov obcí a pracovníkov firiem, ktorí vykonávali povodňové záchranné práce.

Po zhrnutí predložených podkladov a informácií od orgánov vykonávajúcich ochranu pred povodňami možno konštatovať, že operatívnym a kvalitným vykonávaním povodňových záchranných i zabezpečovacích prác došlo k zabráneniu vzniku ešte väčších škôd na majetku občanov, obcí a štátu.

Nadalej je potrebné upozorňovať príslušné orgány na ich povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami, hlavne na dôsledné vykonávanie povodňových prehliadok vodných tokov a vodných stavieb zasiahnutých povodňou vrátane verifikácie odhadnutých povodňových škôd.

Povodne na Slovensku si od januára do konca júna 2022 vyžiadali 17-krát vyhlásenie III. stupňa povodňovej aktivity a 33-krát II. stupňa povodňovej aktivity. Starostovia obcí vyhlásili mimoriadnu situáciu z dôvodu výskytu povodní v 3 oblastiach.

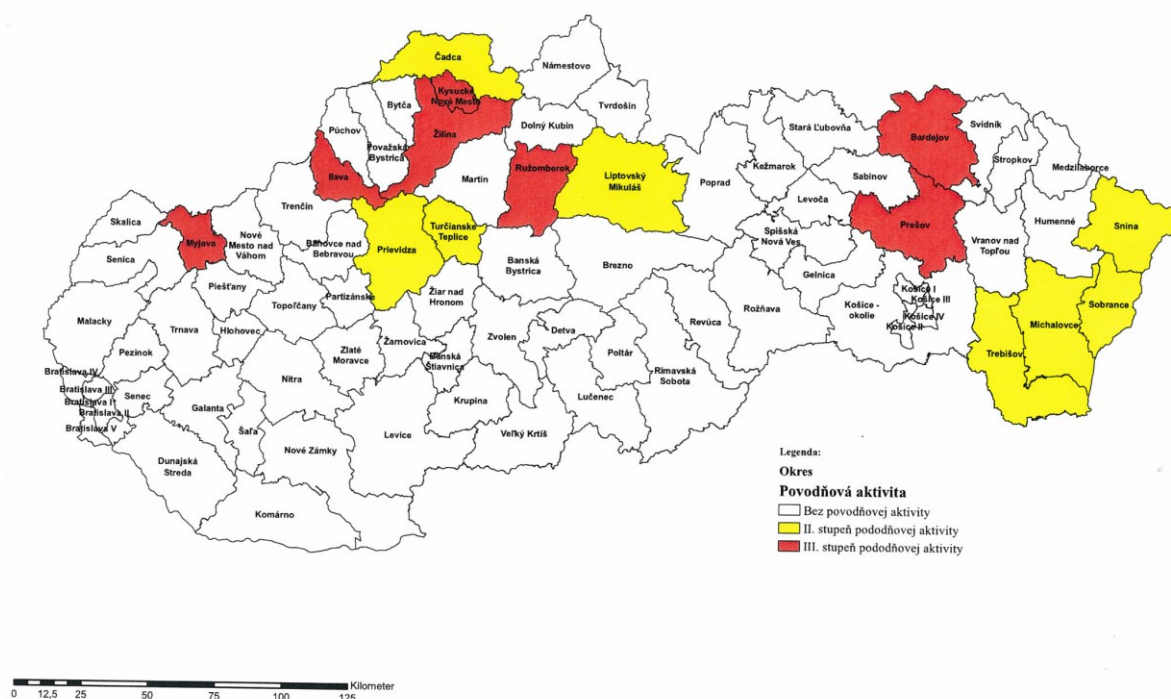
Na území Slovenska boli vyhlásené stupne povodňovej aktivity v 30 oblastiach:

- čiastkové povodie Váhu: 10 oblastí,
- čiastkové povodie Bodrogu: 12 oblastí,

- čiastkové povodie Hornádu: 3 oblasti,
- čiastkové povodie Moravy: 1 oblasť,
- čiastkové povodie Nitry: 4 oblasti.

Prehľad vyhlásených SPA v jednotlivých okresoch za prvý polrok 2022, ktoré zaslal SVP, š. p., je zobrazený na obr. 5. V tabuľkovej prílohe správy sú podrobne spracované informácie o vyhlásení a odvolaní SPA a mimoriadnych situáciách, vyhodnotených výdavkoch, použitých materiáloch a zariadeniach spojených so vzniknutými povodňami.

Obr. 5: Mapa vyhlásených SPA v jednotlivých okresoch za prvý polrok 2022 (zdroj: SVP, š. p., 2022)

Hydrologická situácia na území Slovenska bola nepretržite monitorovaná pracovníkmi SHMÚ. Verejnosť bola zároveň nepretržite informovaná o aktuálnych vodných stavoch vo vodomerných staniciach a o vydaných a aktualizovaných hydrologických výstrahách na nebezpečenstvo povodne a to v prípade očakávaného zvýšenia vodných hladín s možnosťou dosiahnutia a prekročenia hladín zodpovedajúcich stupňom povodňovej aktivity. Na základe zhodnotenia hydrologickej situácie, charakteristík príslušných povodí a očakávaného vývoja meteorologickej situácie sa v závislosti od závažnosti situácie vydávali hydrologické výstrahy I., II. alebo III. SPA na jednotlivé druhy nebezpečenstva povodní. Výstrahy sa vydávali pre ohrozené okresy SR.

V prvom polroku 2022 boli v 34 vodomerných staniciach 105-krát prekročené SPA (75-krát I. SPA, 28-krát II. SPA, 2-krát III. SPA). Bolo zaznamenaných 47 povodňových dní s prekročením SPA (30 dní s I. SPA, 27 dní s II. SPA, 2 dni s III. SPA). Pre 68 ohrozených

okresov bolo vydaných 265 hydrologických výstrah (z toho 202 výstrah I. stupňa, 60 výstrah II. stupňa a 3 výstrahy III. stupňa).

Tab. 2: Počty dní so SPA v jednotlivých mesiacoch v 1. polroku 2022 – SR (zdroj: SHMÚ, 2022)

SR	január	február	marec	apríl	máj	jún	1. polrok spolu
1.SPA	5	7	1	14	0	3	30
2.SPA	7	8	0	12	0	0	27
3.SPA	0	1	0	1	0	0	2
Akýkoľvek st.	12	13	1	18	0	3	47

Tab. 3: Počty dní so SPA v jednotlivých mesiacoch v 1. polroku 2022 – podľa povodí (zdroj: SHMÚ, 2022)

mesiac	Dunaj			Morava			Nitra			dolný Váh		
	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA
január	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
február	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
marec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
apríl	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
máj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jún	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
spolu	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0
mesiac	Váh (bez dolného)			Hron			Ipeľ			Slaná		
	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA
január	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
február	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
marec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
apríl	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
máj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jún	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
spolu	8	2	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0

mesiac	Hornád			Bodva			Bodrog			Poprad a Dunajec		
	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA	1.SPA	2.SPA	3.SPA
január	0	0	0	0	0	0	5	7	0	0	0	0
február	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0
marec	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
apríl	3	0	0	0	0	0	9	12	1	0	0	0
máj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jún	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
spolu	3	0	0	0	0	0	21	25	1	0	0	0

Tab. 4: Počty dní s vydanými hydrologickými výstrahami v 1. polroku 2022 podľa povodí (zdroj: SHMÚ)

mesiac	Povodie											
	Dunaj	Morava	Nitra	dolný Váh	Váh (bez dolného)	Hron	Ipeľ	Slaná	Hornád	Bodva	Bodrog	Poprad Dunajec a
január	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	12	0
február	0	0	3	0	3	1	0	0	0	0	12	0
marec	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
apríl	0	0	0	0	2	4	0	0	3	1	18	0
máj	2	3	2	3	0	0	0	0	0	0	1	0
jún	6	4	5	5	5	3	3	2	2	1	4	3
spolu	8	7	10	8	11	9	3	2	5	2	47	3

5. Prehľad výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových zabezpečovacích a povodňových záchranných prác, peňažných náhrad a povodňových škôd

5.1 Výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác

V zmysle § 17 zákona o ochrane pred povodňami sa povodňovými zabezpečovacími prácami predchádza vzniku povodňových škôd. Vykonávajú sa na vodných tokoch, stavbách, objektoch alebo zariadeniach, ktoré sú umiestnené na vodných tokoch alebo v inundačných územiach a v povodňovo ohrozených územiach s cieľom zabezpečiť plynulý odtok vody, chrániť stavby, objekty a zariadenia pred poškodením povodňou a zabezpečiť funkciu ochranných hrádzí a protipovodňových línií. V prvej polovici roku 2022 vznikli výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác vo výške 215 440,25 eur a vyhodnotenie je nasledovné:

a) Ministerstvo životného prostredia SR:

– Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik	210 533,52 eur
– Slovenský hydrometeorologický ústav	4 906,73 eur
Spolu:	215 440,25 eur

5.2 Výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne

a po povodni na povodňou ohrozených územiach a na povodňou zaplavených územiach. V prvej polovici roku 2022 vznikli výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác vo výške 94 732,11 eur a vyhodnotenie je nasledovné:

a) Ministerstvo vnútra SR:

– obce v Prešovskom kraji	38 385,00 eur
– obce v Trenčianskom kraji	29 284,26 eur
– obce v Nitrianskom kraji	13 642,00 eur
– obce v Žilinskom kraji	12 875,52 eur
– Hasičský a záchranný zbor SR	545,33 eur
Spolu:	94 732,11 eur

Uznesením č. 360 z 26. mája 2022 schválila vláda Slovenskej republiky materiál „Správa o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od júla do konca decembra 2021“. Predmetným uznesením boli uvoľnené finančné prostriedky z kapitoly Všeobecná pokladničná správa pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Okresný úrad Banská Bystrica okrem iného v sume 212,00 eur pre obec Ľubietová na úhradu výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových záchranných prác a zároveň aj na úhradu výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác. Z dôvodu duplicitného vyplatenia sumy 212,00 eur je v predmetnom materiáli zahrnutý návrh na zrušenie časti úlohy v bode C.1. bod 1 písm. a) bod 2. uznesenia vlády SR č. 360 z 26. mája 2022.

Ďalej boli predmetným uznesením uvoľnené finančné prostriedky z kapitoly Všeobecná pokladničná správa pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Okresný úrad Trenčín v sume 6 893,78 eur pre obec Zlatníky a 5 510,72 eur pre obec Uhrovec na úhradu výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových záchranných prác. Ide o výdavky, ktoré neboli zverifikované. Ďalej boli uvoľnené finančné prostriedky z kapitoly Všeobecná pokladničná správa pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Okresný úrad Trenčín v sume 630,00 eur pre obec Veľké Chlievany a 1 000,00 eur pre obec Dvorec na vyplatenie peňažných náhrad za poskytnutý vecný prostriedok počas povodňovej situácie. Ide o duplicitné výdavky, ktoré boli uhradené vo výdavkoch vynaložených na vykonávanie povodňových záchranných prác. Z uvedených dôvodov je v predmetnom materiáli zahrnutý návrh na zrušenie časti úlohy v bode C.1. bod 1 písm. a) bod 3. uznesenia vlády SR č. 360 z 26. mája 2022.

Finančné vysporiadanie je riešené formou vrátenia finančných prostriedkov do kapitoly Všeobecná pokladničná správa prostredníctvom kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

5.3 Vyhodnotenie nároku na peňažnú náhradu

Počas prvého polroka 2022 nevznikol nárok na vyplatenie peňažných náhrad za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, splnenú osobnú pomoc, škodu na majetku v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác

a povodňových záchranných prác a za poskytnutý vecný prostriedok počas povodňovej situácie.

5.4 Vyhodnotenie povodňových škôd

Povodňové škody v prvom polroku 2022 po verifikácii tvoria sumu 58 000,00 eur, z toho tvoria škody na majetku:

– fyzických osôb	8 000,00 eur
– obcí	50 000,00 eur

Zoznam skratiek uvedených vo vlastnom materiáli a v tabuľkovej prílohe:

H – výška hladina v cm

HaZZ – Hasičský a záchranný zbor

MIRRI SR - Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MO SR – Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MS SR – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZVEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav

SPA – stupeň povodňovej aktivity

SR – Slovenská republika

SVK-ERCC - Centrálné monitorovacie a riadiace stredisko

SVP, š. p. – Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik

š. p. – štátny podnik

TTP – trvalý trávny porast

VD – vodné dielo

VS – vodná stavba

VÚC – Vyšší územný celok